

søgelsens Maal paa. Det bliver ikke let muligt for Anklagerens Repræsentant, som jo skal indsamle Oplysninger for overhovedet at kunne føre Sagen videre frem for Anklagemyndigheden og den dømmende Magt, at naa dette Maal under de højst ugunstige Vilkaar, hvorunder han bliver stillet. Retsmøderne skulle jo for det første være offentlige, og for det andet skal en beskikket Forsvarer kunne møde og tage ethvert Spørgsmaal op til Drøftelse paa et Tidspunkt, hvor det ikke gælder om Tale, men om Handling, hvilket nødvendigvis maa ødelægge al Energi i Undersøgelsen; og det saa meget mere, som han med Hensyn til Spørgsmaalet, om han overhovedet kan faa de Skridt foretagne, som han mener ere fornuftige, og som han til Formaalets Opnaaelse maatte ønske, bliver ganske afhængig af en Dommer, som Udkastet vel forudsætter skal være upartisk, men hvem det dog med udtrykkelige Ord paalægges navnlig at se paa Forsvarets Interesse. Jeg tror, at jeg med Flertallet i Kommissionen med Føje kan sige, at det er Vilkaar at føre Undersøgelsen paa, som maa lamme Anklagerens Energi, og at det til syvende og sidst udsætter ham for at maatte give tabt i de allerfleste eller i saare mange Tilfælde, med det Resultat, som deraf bliver Følgen, nemlig at Retssikkerhedens Krav ikke fyldestgøres.

Det nytter ikke til Forsvar for den til Grund for Forslaget liggende Opfattelse at henvise til, at saa kan han lade være med at skride til den retslige Forundersøgelse; han har jo det, som kaldes „Efterforskningen“ i sin Haand, under den er han ikke afhængig af Retten. Det er nu ganske vist en Tanke, hvori jeg sympatiserer med det foreliggende Forslag i Modsætning til den ældre Kommissions, at det ikke skal være obligatorisk at gaa til den retlige Forundersøgelse selv i de større Sager; det er blot en Vej, som *kan* gaas. Imidlertid vil Anklageren ikke altid kunne blive staaende ved Efterforskningen, fordi den paa saa mange Maader indskrænker hans Frihed, stiller saa faa Midler til hans Raadighed og navnlig i det Øjeblik, den sigtede bliver fængslet, sætter ham ganske ud af Stand til at komme videre. Saa maa han nemlig gaa til Retten enten af Hensyn til den enkeltstaaende Handling eller for at faa indledet en sammenhængende Forundersøgelse. Derfor nytter det ikke noget at henvise Anklageren til Efterforskningen, han maa i alle de Tilfælde, hvor der er Tale om Fængsling, af

praktiske Grunde gaa til Forundersøgelse. Han maa se at naa Resultatet ad denne Vej, naar han ikke kan naa det alene gennem Efterforskningen. Men naar man saa opfylder denne Vej med saa mange Hindringer, saa bliver Resultatet vistnok det, som en Mand, jeg tror havde megen praktisk Kundskab, har udført med saa levende Farver i det ældre Udkast. Jeg tror altsaa, at det er en meget uheldig Maade at opnaa Forundersøgelsens Maal paa. Hvor meget man end kan sympatisere med den til Grund liggende Tanke som den teoretisk korrekte, er Fremgangsmaaden upraktisk og burde derfor ikke optages i en Strafferetspleje, som vil stille sig det Maal overhovedet at betrygge Retssikkerheden, idet den samtidig iagttager alle de Grænser i sigtedes Interesse, som dette Lovforslag ligesom de ældre lægger Vægt paa.

Man kan heller ikke indrømme, at de principielle Grunde, der paaberaabes derfor, nemlig den retlige Parts Lighed og Dommerens Upartiskhed, kræver dette Resultat, kræver Forsvarerens Beskikkelse under Forundersøgelsen og hans Deltagelse i denne, eller kræver, at Dommeren skal henvises til en mere passiv Stilling i den Udstrækning, som Lovudkastet forudsætter. Det er jo nemlig ikke en Dom, der tilsigtes opnaaet ved Forundersøgelsen, det er Tilvejebringelse af Oplysninger i det Øjemed at finde et Grundlag, hvorpaa senere en Domsforhandling og Dom kan bygges. Og netop som Følge af den store Indskrænkning, som Anklageprincippet medfører under Domsforhandlingen og Bevisførelsen, vil der ikke i den ny Proces kunne være Tale om, at Dommeren skulde falde paa at tage Anklagens Parti paa samme Maade som under den gældende Ordning. Hele det forandrede System i Strafferetsplejen vil medføre, at der ingen virkelig Grund er til at frygte for noget saadant. Dertil kommer, hvad der jo er den anden Hovedforskel, at det ikke er denne Undersøgelsesdommer, der bliver dømmende, saaledes som det nu regelmæssigt er Tilfældet, det bliver tværtimod en anden Person end Undersøgelsesdommeren, som kommer til at fungere under Domsbehandlingen, og der kan jo ikke være mindste Tvivl om, at enhver Fejl, ethvert Misbrug, navnlig enhver Gaaen den sigtede for nær, vil blive fremdraget og gjort til Genstand for en Kritik under Domsbehandlingen, som vil medføre, at man i den Henseende vil blive ganske anderledes betrygget, end mange mene, at man nu er. Endelig er jo hele den passive Stil-